

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/436/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614204966
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ayše Pružinec - Erenová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1614204966.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Y.. O. Y., K.. XX. XX. XXXX, O. O. Č.. XX, proti odporkyňi: Y.. U. Y., K.. XX. XX. XXXX, O. O. Č.. XX, o rozvod manželstva, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 05. mája 2015, č. k. 5C/226/2014 - 29, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e a v e c v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal rozvodu manželstva s odporkyňou. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 18, § 19 ods. 1, 2, 3, § 22, § 23 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine a vecne tým, že súčasné problémy, ktoré medzi účastníkmi sú, je možné riešiť najmä v záujme celej rodiny, ktorá spolu viacmenej ekonomicky funguje a preto je dôležité, aby manželstvo zostalo zachované. Uviedol, že neakceptoval dôvody navrhovateľa, ktoré by mohli viesť k rozvodu manželstva, keď podľa jeho názoru rozdiely medzi účastníkmi je možné prekonať s tým, že s poukazom na ust. § 19 Zákona o rodine, navrhovateľ takéto svoje povinnosti nerespektoval. Uviedol, že nakoľko je odporkyňa presvedčená, že napriek problémom v manželstve, je zachovanie manželstva v záujme oboch účastníkov ako aj celej rodiny a túto hodnotu považoval za väčšiu, ako momentálnu snahu navrhovateľa riešiť svoje osobné problémy, návrh na rozvod zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 144 veta prvá O. s. p. a vecne tým, že predpoklady na priznanie náhrady trov konania v prejednávanej veci splnené neboli a preto o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho návrhu vyhovieť. Vytkol súdu prvého stupňa, že svoje rozhodnutie odôvodnil povrchno a nevenoval žiadnu pozornosť dôvodom, ktoré z jeho strany neumožňujú obnovenie manželského spolužitia s odporkyňou. Uviedol, že jeho odcudzenie k odporkyňi je také intenzívne, že nie je ochotný s ňou v manželstve pokračovať s tým, že komicky vyznieva skutočnosť, že je dôležité pre deti, aj keď sú dospelé a žijú svoj vlastný život, aby bola rodina spolu. Poukázal na skutočnosť, že na dôvodoch, pre ktoré trvá na rozvode zotráva s tým, že svoj život, záľuby a voľný čas s odporkyňou netrávi a ani tráviť nemieni, pričom sa s ňou nestýka ani intímne. Uviedol, že hospodárenie v domácnosti je založené na absolútnej nutnosti a skladajú sa na to najnutnejšie s tým, že manželstvo z jeho strany si neplní žiadnu funkciu a ani plniť nebude napriek tomu, že sa odporkyňa bude snažiť súd presvedčiť o opaku. Navrhovateľ vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že skutočnosť, že žije s odporkyňou v jednej domácnosti nemá nič spoločné s tým, že s ňou nechce a nebude žiť manželským životom a poukázal na to, že má ročný vzťah s inou ženou a nenachádza žiadnu okolnosť, ktorá by stav v jeho manželstve, v ktorom sa päť rokov intímne nestýkajú, spoločensky ani ekonomicky nefungujú, zmenila.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že manžela stále ľúbi, je otcom ich dvoch skvelých synov, starý otec ich nádhornej vnučky, majú spoločný majetok, dom a záhradu v krásnom prostredí a aj veľa spoločných záujmov. Poukázala na skutočnosť, že síce majú aj niektoré

odlišnosti, ktoré však akceptuje a aj navrhovateľ jej, keď rodina odrastením detí nezaniká a naďalej úprimne verí, že sa navrhovateľ k rodine vráti. K tvrdeniu navrhovateľa, že hospodárenie v domácnosti je založené na absolútnej nutnosti uviedla, že netreba vyhadzovať peniaze na zbytočnosti s tým, že dôvodom ich minimálnej komunikácie je navrhovateľ, ktorý sa okrem spánku doma príliš nezdržuje. Uviedla, že dnes sú bežné manželstvá, kde manželia žijú oddelene a nakoľko navrhovateľ povedal, že si ďalšiu rodinu zakladať nebude, lebo už jednu má a má aj záujem zachovať si s ňou dobré vzťahy a z jej strany má plnú slobodu tráviť svoj čas kde chce, s kým chce a ako chce, s rozvodom nesúhlasí.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 212 ods. 3 O. s. p. a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania, nakoľko dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný a odvolaniu navrhovateľa je potrebné priznať úspech.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podal návrh na rozvod manželstva na súd prvého stupňa dňa 06. 05. 2014 z dôvodu, že jeho manželstvo s odporkyňou si neplní žiadnu zo svojich spoločenských funkcií a je iba formálnym zväzkom, keďže je hlboko a trvalo rozvrátené s tým, že nejde o prechodný stav a do úvahy neprichádza žiadna okolnosť, ktorá by uvedený stav zmenila.

Súd prvého stupňa vo veci nariadil prvé pojednávanie takmer rok po podaní návrhu (05. 03. 2015), na dôvodoch ktorého, ako vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní, navrhovateľ v celom rozsahu zotrval (č. I. 18 spisu), ako aj na druhom pojednávaní dňa 05. 05. 2015, kde práve poukázal na časové obdobie od podania návrhu na súd do vytyčenia prvého pojednávania s tým, že za daný rok sa situácia v ich manželstve vôbec nezmenila.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku síce vyplýva, podľa ktorých zákonných ustanovení vec právne posúdil, avšak nie je možné z neho zistiť, ako dospel súd prvého stupňa k záveru, že existujúce problémy medzi účastníkmi konania je možné riešiť v záujme celej rodiny, pričom posúdenie tvrdení navrhovateľa o dlhodobej absolútnej nefunkčnosti manželstva a jeho nezaujme v manželskom zväzku zotrvať z dôvodu úplného citového odcudzenia sa s odporkyňou, v ňom absentuje úplne, z dôvodu ktorého je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný.

Z dikcie zákonných ustanovení § 18, § 19, § 22 a § 23 Zákona o rodine totiž jednoznačne vyplýva, že žiť spolu predstavuje pre manželov ich obojstrannú vôľu tvoriť ekonomické, biologické a výchovné spoločenstvo s tým, že spoločné žitie predpokladá, že na báze dobrovoľnosti bude vytvorené také spoločenstvo osôb a majetku, ktoré bude schopné naplniť poslanie a účel manželstva. Je nutné uviesť, že toto spoločenstvo má plniť úlohy citové, ekonomické, sexuálne a výchovné.

Z ust. § 1 ods. 2 Zákona o rodine zároveň vyplýva, že účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí.

Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zároveň vôbec nevysporiadal s podstatnou skutočnosťou, že nie je možné nikoho nútiť zotrvať vo zväzku, ktorý podľa jedného z manželov absolútne účel, pre ktorý vznikol, nespĺňa a zároveň z napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, ako dospel k záveru, že súčasné rozdiely medzi manželmi je možné riešiť, keď naopak z výpovedí oboch účastníkov vyplýva, že rozdiely medzi účastníkmi nie sú súčasného charakteru, ale dlhodobého, a napokon sa nevysporiadal ani s tvrdením odporkyne, že manželstvo si síce svoju biologickú a emociálnu funkciu neplní, avšak si plní funkciu ekonomickú a sociálnu.

Zmätočné je aj odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvého stupňa iba stručne skonštatoval, že navrhovateľ povinnosti vyplývajúce z ust. § 19 Zákona o rodine nerešpektoval, keď vôbec neuviedol, o ktoré konkrétne povinnosti má ísť a či ich nerešpektovanie súvisí so zamietnutím návrhu na rozvod, nakoľko na druhej strane už uviedol, že rodina viacmenej spolu ekonomicky funguje a preto je dôležité, aby manželstvo zostalo zachované.

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že obaja manželia sú vo veku, keď manželský zväzok by mal obom prinášať radosť a rodinnú pohodu, ako i pocit rodinného zázemia, čo v ich spolužití úplne absentuje a nakoľko odporkyňa s rozvodom manželstva nesúhlasí, keď tvrdí, že k navrhovateľovi prechováva silné citové puto (ľúbi ho) a neprekáža jej, že s navrhovateľom netrávi žiadny voľný čas, nekomunikujú spolu a ani to, že má známosť s inou ženou, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa zamerať svoje dokazovanie

na zistenie, aké funkcie v zmysle Zákona o rodine ich manželstvo vlastne plní, keďže deti pochádzajúce z ich manželstva sú už dospelé, takže si výchovnú funkciu už plniť nemusia.

Zároveň je nutné uviesť, že jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu je kvalifikovaný rozvrat manželstva a vážnosť rozvratu manželstva spočíva v dôvodoch, ktoré viedli k podaniu návrhu na rozvod, pričom súd je povinný tieto dôvody zisťovať a vyhodnocovať, keďže manželstvo možno rozviesť až vtedy, keď sa žiadna z funkcií v manželstve nerealizuje. Pri posudzovaní týchto otázok je nevyhnutné vychádzať z podmienok konkrétnej rodiny a dokazovanie je nutné zamerať na opis stavu, počas ktorého manželia považovali manželstvo (alebo jeden z manželov) za funkčné a následne je nevyhnutné ho porovnať so súčasným stavom a zisťovať dôvody, ktoré túto zmenu vyvolali s tým, že je nutné pozornosť zamerať aj na aktivitu každého manžela, smerujúcu k náprave narušených vzťahov, na postoj každého z nich k vlastnému porušeniu manželských povinností druhým manželom.

Odvolačný súd považuje za nutné ďalej uviesť, že rozvrat je dostatočne trvalý vtedy, ak už nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia, pričom z uvedeného nepriamo vyplýva, že manželské spolužitie už muselo byť zrušené s tým, že preukázanie tejto skutočnosti súvisí s otázkou vážnosti rozvratu, keďže tam súd skúma, či rodina plní svoje funkcie. Ak manželia stále zdieľajú spoločnú domácnosť, potom sa určenie trvalosti rozvratu odvíja od zistenia podmienok, v akých v tejto domácnosti žijú, či si pomáhajú, či sa ekonomicky spolupodieľajú na bývaní, chode rodiny, či trávajú spoločne voľný čas a pod., pričom ak absentuje vôľa obnoviť spolužitie, je možné rozvrat považovať za trvalý s tým, že dôkazom trvalosti rozvratu je veľmi často nový partnerský vzťah jedného z manželov, najmä ak vykazuje známky stability alebo perspektívnosti.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie v čom sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, príp. iný účastník konania stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z citovaného ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., teda vyplýva požiadavka, aby odôvodnenie rozsudku obsahovalo okrem iného stručné a výstižné vysvetlenie toho, ktoré skutočnosti mal súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, a zároveň potreba premietnuť jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) do záveru o skutkovom stave veci do tzv. do skutkovej vety, ktorý záver stručne a výstižne vyjadruje zistený skutkový stav veci a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie veci.

Nedostatok riadneho a preskúmateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia bráni odvolaciemu súdu zhodnotiť jeho správnosť a postihuje tak konanie pred súdom prvého stupňa vadou podľa § 212 ods. 3 O. s. p., to znamená inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutí je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodpovedajúcich, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Vyššie uvedené nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku bránili odvolaciemu súdu preskúmať jeho vecnú správnosť, keď okrem objektívnej nemožnosti posúdenia vecnej správnosti výroku napadnutého rozsudku spôsobenej absenciou vyššie uvedených obsahových náležitostí odôvodnenia, takýto postup odvolacieho súdu by bol v rozpore s princípom dvojinštančnosti súdneho konania, ktorého nerešpektovanie má za následok odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p., v ktorom bude povinnosťou súdu riadne zistiť skutkový stav veci (§ 120 ods. 1 O. s. p.), zamerať svoje dokazovanie na zistenie,

aké základné funkcie, predpokladané zákonom, t. j. ekonomickú, biologickú a výchovnú si manželstvo účastníkov plní a či je vôbec funkčné, rozhodnúť v súlade s ust. § 153 ods. 1 O. s. p., a zo zisteného skutkového stavu vyvodiť záver, ktorý je nutné správne a dostatočne odôvodniť v súlade s požiadavkami, vyplývajúcimi z ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách celého konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.